

διὰ τὸ ποίημά του. Πάραυτα ἀνεγνώσθη καὶ μετ' ἐνθουσιασμοῦ ὑπεδέχθη. Μετὰ τινας δ' ἡμέρας εἶδε τὸ φῶς τῆς δημοσιεύσεως, ὑπὸ τὸν πέπλον τοῦ ἀνώνυμου, καὶ μ' ὅλα ταῦτα δι' οὐδένα τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως ἦτο μυστήριον.

Ὡς εἶχε προειπεῖ, ὁ Μιὲν-Ίαοὺν αὐτὸς, ἡμέραν τινα ἀφιπνίσθη ἐνδοξος, κατόπιν ἐντελοῦς ἐξαμήνου σκότους.

Ἐν ὀλίγαις ἡμέραις τρεῖς ἐξεδόθησαν ἐκδόσεις, τῆς τελευταίας συνκκολουουμένης ὑπὸ βιογραφίας τοῦ συγγραφέως, ἐν ᾗ ἀπεδεικνύετο ὅτι αὐτὸς ἐτύγχανεν ὁ ἄνθρωπος τῆς ἐποχῆς, ὁ τὰ μάλιστα ἀδίκως περιφρονηθεὶς ὑπὸ τῆς κοινῆς γνώμης, καὶ ὅτι τὸ Πεκίνον εἶχεν ἀτιμασθῇ, μὴ γνωρίσαν τὸ μεγαλύτερον δαιμόνιον ὅπερ ἐμπεριεῖχεν. Ἡ τετάρτη ἐκδοσις ἐστολισμένη ἦτο ὑπὸ τῆς εἰκόνος τοῦ συγγραφέως. Ταχέως δ' ἕκαστος ἐνόησεν ὅτι οὐδὲν ἄλλο ἦτο τὸ ποίημα ἢ ἡ διήγησις τῶν περιπετειῶν του, γεγραμμένης εἰς θεῖους στίχους, ὅπερ ἠύξησεν ἔτι τὴν δημοτικότητα τοῦ ἔργου, ἔνεκα τοῦ ὁποίου ἐν διαστήματι μηνὸς ἐξηνητήθησαν ἐκδόσεις δέκα. Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ αὐτοκράτωρ ἠθέλησε ν' ἀναγνώσῃ τὸ ἀριστοῦργημα ἐκεῖνο. Ἐπὶ τοσοῦτο δ' εὐχαριστήθη, ὥστε ἐπεθύμει νὰ τῷ παρούσιασθῇ ὁ συγγραφεὺς, δώσας εἰς τιμὴν αὐτοῦ μεγάλην ἑορτήν.

Ταῦτα μαθοῦσα ἡ γραῖα Tou-Che-Yan, ἐμάνη ἐκ τοῦ θυμοῦ.

Μεγαλοπρεπὴς ὑπῆρξεν ἡ ἑορτὴ, ἥς τιнос ἥρως ἐγένετο ὁ Μιὲν-Ίαοὺν. Οἱ εὐγενεῖς πάντες, οἱ ἱσχυρότεροι τῆς αὐλῆς πάντες ἐπλήρουν αὐτὸν φιλοφρονήσεων, ἀλλ' οὗτος εἰς οὐδὲν ἐλογίζετο αὐτοὺς, διατηρῶν μετριοφροσύνην, ὥστε, ἀπὸ τοῦ αὐτοκράτορος αὐτοῦ μέχρι τοῦ τελευταίου τῶν αὐλικῶν, οἱ πάντες ἔμεινον ἐκπληκτοί.

Περὶ τὸ τέλος τῆς ἑορτῆς, ὁ αὐτοκράτωρ κατεδέχθη νὰ ἐρωτήσῃ τὸν Μιὲν-Ίαοὺν τίνι τρόπῳ ἠδύνετο ν' ἀποδείξῃ αὐτῷ τὴν εὐχαρίστησίν του διὰ τὴν θαυμαστὴν ἀγχίνοιαν τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἀναδειχθεῖσαν ἐν τῷ ἀπαρამίλῳ αὐτοῦ ποιήματι.

« Τίς τοῦ οὐρανοῦ, προσέθηκεν ὁ Μιὲν-Ίαοὺν, παραχώρησόν μοι τὴν χεῖρα τῆς ὥρας Tching-Ki-Pi. Ἰδοὺ ἡ μόνη μου φιλοδοξία. » Ἐκπληχθεῖς, ὁ αὐτοκράτωρ, ἐκ τῆς μετριοφροσύνης τοῦ νέου, εἰς ὃν ἐθέλουσίως ἤθελε δώσει διὰ σύζυγον μίαν τῶν ἰδίων του θυγατέρων, δὲν ἠδυνήθη εἰμὴ νὰ εἰσακούσῃ τῆς δεήσεώς του.

Θ'.

Ἡ οἰκία τοῦ Μιὲν-Ίαοὺν καὶ τῆς Tching-

Ki-Pi, τυγχάνει μετρία κειμένη ἐπὶ τῶν ἐχθρῶν τοῦ Πέι-Χό. Ἐν αὐτῇ ἡ πολυτέλεια δὲν ἔχει εἴσοδον· βασιλεύει ἡ μεγαλητέρα κοσμιότης. Οὐδεὶς ἄλλος θόρυβος ἀκούεται εἰμὴ τὸ ἄσμα τῶν πτηνῶν καὶ ὁ μορμυρισμὸς τῶν ὑδάτων. Ἡ θύρα αὐτῶν ἀνοίγεται μόνον ἐνώπιον τῶν τιμίων καὶ κλείεται πρὸ τῶν πονηρῶν· ἡ ἀγνοτέρα ἀρετὴ ὁδηγὸς τῶν πράξεων των ὑπάρχει, ἡ δόξα δι' αὐτοὺς οὐχὶ θελκτικωτέρα τοῦ πλοῦτου, οὐδεμία κοσμικὴ ἡδονὴ ὑπάρχει δι' αὐτούς· μόνη αὐτῶν ἐπιθυμία εἶναι ν' ἀπολαμβάνωσιν ἐν εἰρήνῃ τῆς ἀναπαύσεως καὶ τῆς μονιμότητος. Δὲν γνωρίζουσι τί ἐστὶν ἡ διχόνοια, ζῶσιν ὡς ἐν ἰδανικῷ κόσμῳ, ἐν εἰρήνῃ δὲ περιμένουσι τὴν τελευταίαν ὥραν καὶ τὴν αἰώνιον ἀνάπαυσιν, ἀφ' οὗ ζήσωσι — πρᾶγμα σπανιώτατον — ὁ εἰς διὰ τὸν ἕτερον ἐν τούτῳ τῷ γήινῳ κόσμῳ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ι. ΠΑΠΠΑΖΟΓΛΟΥ.

ΟΠΟΙΑ ΤΙΣ ΕΙΝΑΙ Η ΑΜΕΡΙΚΗ

ἡ

ΠΕΡΙΗΓΗΣΙΣ ΤΟΥ ΜΑΡΚΕΛΛΟΥ ΜΠΟΝΩ. (I)

Τοῦ Νεοβοράκου αἱ διάφοροι συνοικίαι παρέχουσιν εἰς τὸν θεατὴν, ὡς καὶ τῶν ἄλλων μεγαλοπόλεων, περιέργους ἀντιθέσεις· οὕτω, φερ' εἰπεῖν, ἡ Wall street ἀντιπροσωπεύει τὸ ἄκρον ἄωτον τῆς ἐνεργητικότητος τοῦ ἀμερικανικοῦ ἐμπορίου. Ἐν αὐτῇ κατοικοῦσιν οἱ τραπεζίται καὶ οἱ ἀργυραμοιβοὶ τοῦ συναλλακτηρίου (Bourse), ὑπὸ τοὺς θόλους τοῦ ὁποίου ἐκυοφορήθησαν καὶ κατόπιν ἐξετελέσθησαν τσαῦται καὶ τοιαῦται γιγαντιαῖαι ἐπιχειρήσεις· εἰς δὲ τὴν Nassan street βλέπει τις ἐναργεστάτην μεταβολὴν εἰς τὴν ἐμπορικὴν ταύτην ὄψιν τοῦ Νεοβοράκου, πρὸς τὸ ὅποτον μόνον τὸ Λονδίνον ὁμοιάζει.

Συνελόντι εἰπεῖν τὸ Νεοβοράκον, ἡ νέα αὕτη ἀμερικανικὴ Βαβυλὼν, διαιρεῖται εἰς δύο κοινωνικάς ζώνας τὴν τοῦ Bowery καὶ τὴν τοῦ Broadway χωριζομένας ἀπ' ἀλλήλων διὰ τοῦ Canal-street· τούτων δὲ ἡ μὲν πρώτη εἶναι τῶν χειρωνάκτων, ἡ δὲ δευτέρα τῶν εὐγενῶν. Περὶ τὸ Union-Square καὶ Madison-Square, ἰδίως δὲ εἰς τὴν πέμπτην πάροδον ἀναφαίνεται ὁ πλοῦτος, οἱ κομψοὶ καὶ μεγαλοπρεπεῖς οἰκοὶ τοῦ Νεοβοράκου. Ἐκεῖ ἐντὸς μεγάρων ὄντως ἡγεμονικῶν ζῶσιν

ἡ ἔζησαν οἱ ἡγεμόνες τοῦ ἀργυρίου, ἐν οἷς καταλογιστέος καὶ ὁ δόκτωρ Townsend ὁ φημισθεὶς διὰ τῆς εὐρέσεως τῆς σαλσαπαρίλιας. Ὁ πονηρότατος οὗτος ἱατρός, ἐπωφεληθεὶς ἐκ τῆς ὑπὲρ τῶν ἀσθενῶν ἐξαίρεσεως τοῦ περὶ ἐγκρατείας νόμου, ἰσχύοντος εἰς πολλὰς Ἀμερικανικὰς πόλεις καὶ ἀπαγορεύοντος αὐστηρῶς τὴν χρῆσιν τῶν μεθυστικῶν ποτῶν, κατεσκεύασε καθαρτικὸν δῆθεν τοῦ αἵματος, ἀναμίξας ἀφέψημα σμίλακος μετ' ἀρκετῆς ποσότητος βραχῆς ἀρίστης ποιότητος. Καὶ ἰδοὺ μέγα θαῦμα! οἱ τῶς εὐρωστότατοι καὶ υγιέστατοι ἄνδρες οἱ κατοικοῦντες εἰς πόλεις, ἐνθα ἀπηγορεύετο ἡ χρῆσις τῆς βραχῆς, διὰ μιᾶς ἤρχισαν παραπονούμενοι κατὰ τῆς υγείας πων καὶ λαμβάνοντες μεγάλας δόσεις σαλσαπαρίλιας! Τοσαύτη δὲ κατανάλωσις ἐν βραχεὶ χρόνῳ ἐγένετο, ὥστε ὁ ὀξύνοος ἱατρός διὰ τῆς παπουργίας του ταύτης ἐσύναξε μεγαλῶτατα κέρδη.

Τὸ μεσημβρινὸν μέρος τῆς πόλεως ἐνθα τὸ παλαιὸν ἄστυ, εἶναι ἄσχημον, αἱ ὁδοὶ στεναί, ὀφιοειδεῖς καὶ ἀκάθαρτοι· τὸ δὲ πρὸς βορρᾶν, ἐνθα ἡ νέα πόλις, ἔχει ὁδοὺς εὐθείας, καθαρὰς εὐρείας καὶ ὀρθογωνίως διατεταγμένας. Περίεργον ὅμως εἶναι ὅτι τοιαύτη ὡραία πόλις δὲν ἔχει, κυρίως εἰπεῖν, οὐδὲ ἓνα περίπατον, ὥστε οἱ Νεο-βορακινοὶ κατὰ τὰς ὥρας τοῦ καύσωνος, ἀναγκάζονται νὰ μεταβιβάζωσιν εἰς τὸ ἐν Brooklyn κοιμητήριον τοῦ Greenwood διὰ νὰ ἀναπνεύσωσι καθαρὸν καὶ ζωογόνον ἀέρα. Ἀλλ' ὁμολογητέον ὅτι τὸ ἄσυλον τοῦτο τῶν νεκρῶν εἶναι, ἕνεκα τῆς τερπνότητός του, τὸ μᾶλλον ἐπέζηλον μέρος παρὰ τοῖς ζῶσι. Τὸ Greenwood εἶναι τῶντι κῆπος λαμπρότατος, ἀνθηρὸς, χλοώδης, κομψότατος, ὅθεν βλέπει τις ὀλόκληρον τὸν ὄρμον, καὶ τὸ ἀχνὲς πέλαγος ἔχει δι' ὀρίζοντα.

Ἐν τῷ νεκροταφίῳ τούτῳ μήτηρ δύσμοιρος, ἡ γαλλὶς Κάντα ἀνῆγειρεν ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς θυγατρὸς τῆς λαμπρὸν μκυσωλεῖον ἀναγλύφους κεκοσμημένον, θαυμάσια πρὸς τοῦτο πεντήκοντα περίπου χιλιάδας φράγκων. Ἡ θυγάτηρ τῆς δυστήνου ταύτης μητρὸς ἦτο δεκαεπταετής, περικαλλῆς ὡς ἄγγελος ἁθῶα ὡς τὰ χερουβεὶμ καὶ εἶχε πρὸς τούτοις σπανίαν διανοητικὴν ἀνάπτυξιν μορφωθείσαν ἐπὶ ἐδραίας βάσεως αὐστηρᾶς ἀγωγῆς· ἐν ἐνὶ λόγῳ ἦτο πλάσμα καθ' ὅλα ἀξιολάτρευτον. Ἐν μιᾷ λοιπὸν τῶν ἡμερῶν προσκαλεῖται εἰς τινα συναναστροφὴν καὶ αὐτὴ μὲν ἀρνεῖται ἡ δὲ μήτηρ τῆς τὴν παρακινεῖ πολὺ νὰ ὑπάγῃ τελευταῖον καταπέθεται καὶ τὴν ἐννάτην ὥραν

τῆς ἐσπέρας ἔρχεται ὁ πατὴρ τῆς διὰ νὰ τὴν παραλάβῃ. Ὁ καλλωπισμὸς αὐτῆς εἰς τὸν ὅποιον ἐπ' ἀνθεὶ ἡ χάρις καὶ ἡ ἀβρότης τὴν ἀναδεικνύει ὑπέρποτε ὡραιότεραν· εἶναι καθ' ὅλα ἐτοίμη, καὶ ὅμως προσπαθεῖ καὶ πάλιν νὰ λάβῃ τὴν ἄδειαν παρὰ τῆς μητρὸς τῆς ἵνα μὴ ἐξέλθῃ.

—Περίεργον πρᾶγμα, μῆτέρ μου, δὲν αἰσθάνομαι διάθεσιν διὰ νὰ ὑπάγω εἰς αὐτὸν τὸν χορόν.

— Ὄχι, κόρη μου, δὲν ἀρμόζει, διότι ὑπεσχέθης, οἱ οἰκοδεσπόται σὲ περιμένουν καὶ, ἀφοῦ μάλιστα ἦλθε καὶ ὁ πατὴρ σου διὰ νὰ σὲ συνοδεύσῃ, πρέπει νὰ ὑπάγῃς.

— Ἄς ἦναι, μῆτέρ μου, ἐπειδὴ τὸ ἀπαιτεῖτε θὰ ὑπάγω· ἀλλὰ θὰ ὑπάγω στανικῶς, σὰς τὸ ἑμολογῶ.

Μετ' ὀλίγον ἡ νεῆνις ἀναβαίνει εἰς τὸ ὄχημα. Ὡς εἶπομεν ἀνωτέρω ἦτο τότε ὥρα σχεδὸν ἐννάτη· τὴν ἐννάτην λοιπὸν καὶ ἡμίσειαν, ὅχι βραδύτερον, ἐπ' ἀνέφερον εἰς τὴν κ. Κάντα τὴν θυγατέρα τῆς νεκράν.

Ἰδοὺ τί συνέβη.

Ὁ κύριος Κάντα σκοπεύων νὰ συμπαράλβῃ καθ' ὁδὸν καὶ μίαν ἄλλην νεάνιδά, ἄφησε τὴν θυγατέρα του μόνην ἐντὸς τοῦ ὀχήματος καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς νέας· ἀλλὰ μόλις αὐτὸς ἀνέβη τὴν κλίμακα, ὁ ἵππος τοῦ ὀχήματος ἐξαίφνης ἀπέρχεται καλπάζων. Ὁ ἡνίοχος προσπαθεῖ νὰ τὸν ἀναχατίσῃ ἀλλ' ἐκεῖνος ἀφηνιάσας τρέχει ὡς μαινόμενος, πᾶν τὸ προστυχὸν ἀνατρέπων. Τότε ἡ δεσποινὶς Κάντα ὅλην περίτρομος γενομένη, ἀνοίγει τὸ θυρίδιον τῆς ἀμάξης καὶ ἐλπίζουσα νὰ σωθῇ πηδᾷ κατὰ γῆς· ἀλλὰ τὸ πῆδημα αὐτὸ ὑπῆρξε θανατηφόρον διότι ἐν τῇ πτώσει ἐθλάσθη ἡ σπονδιλικὴ στήλη καὶ ὁ θάνατος ἐπῆλθεν ἀκριαίως. Ἐν τούτοις ὁ ἵππος ἀνεχατίσθη καὶ ὁ ἀμαξηλάτης ἀγνοῶν τὸ τραγικὸν συμβάν, ὠδήγησε τὸ ὄχημα ἡσυχῶς εἰς τὴν προτέραν του θέσιν.

Μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων λεπτῶν τῆς ὥρας ὁ κ. Κάντα συνοδεύων τὴν φίλην τῆς θυγατρὸς του νεάνιδά ἀνοίγει τὸ θυρίδιον τοῦ ὀχήματος διὰ νὰ εἰσέλθῃ καὶ βλέπει αὐτὸ κενόν.

Ἦτο σκότος καὶ κατέπιπτε χιών· ἀνάπτουσι λαμπάδας καὶ ἀνακαλύπτουσιν τὸ σῶμα τῆς ατυχῆς νεάνιδος ἐκτάδην κείμενον ἐν μέσῳ τοῦ λιθοστρώτου!

Δέκα παρῆλθον ἔκτοτε ἔτη καὶ ὅμως οἱ Νεοβορακινοὶ ἀναπολοῦσι πάντοτε μετὰ ἀλγεινῆς συγκινήσεως τὸ λυπηρὸν αὐτὸ συμβάν.

Ἐν ἐκ τῶν ἀναγλύφων τοῦ μνημείου παριστᾷ

τὴν στιγμήν καθ' ἣν ἡ νέα κόρη πίπτει νεκρά ἐπὶ τοῦ χιονοσκεποῦς λιθοστρώτου.

Εἰς τὸ προάστειον ἐν ᾧ κεῖται τὸ κοιμητήριον τοῦ Greenwood, ὑπάρχει ὀπλοστάσιον ὅχι εὐκαταφρόνητον καὶ ἐν ἀρκετὰ ἀηδὲς ναυτικὸν μουσεῖον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου εἶναι ἐκτεθειμέναι εἰκόνες ἐλεεινοτάτων ζωγράφων. Ἡ Ἀμερικὴ ἀπέκτησε μὲν ἀγαλματοποιὸν διάσημον τὸν Powers ἔργον τοῦ ὁποίου εἶναι ἡ *Ἑλληνικὴ δούλη*, ἀλλὰ ζωγράφον ἄξιον τοιαύτης προσηγορίας εἰσέτι δὲν εἶδε.

Ἐν τούτοις ἀπεφασίσαμεν, ἐπειδὴ πλέον ἐγνωρίσαμεν ἀρκούντως τὸ Νεοβόρακον ὡς ἀπλοῖ περιηγηταί, νὰ ἐλτείνωμεν τὰς ἐκδρομάς μας πορρωτέρω.

— Ἀρθοῦρε, εἶπεν ὁ ταγματάρχης πρὸς τὸν ἀκάματον ὁδηγὸν, τώρα δὲ καὶ φίλον ἀμφοτέρων ἡμῶν, αὖριον ἀναχωροῦμεν. Εἰπέ μοι λοιπὸν ἂν ἐτελείωσες τὰς σκέψεις σου καὶ ἂν ἀπεφάσισης νὰ μᾶς συνοδεύσης εἰς τὰς ἐν Ἀμερικῇ περιηγήσεις μας, καὶ νὰ συμμερισθῇς τὰς ἐνδεχομένας αὐτῶν περιπετείας.

— Ὅχι, ἀπεκρίθη ὁ Ἀρθοῦρος.

— Πῶς ὄχι! ἀκόμη δὲν ἐσκέφθης ἐντελῶς;

— Ἀκόμη.

— Ὅπερ ἐστὶ δὲν θέλεις νὰ μᾶς συνοδεύσης;

— Τοῦναντίον, ὑπέλαβεν ὁ Ἀρθοῦρος, θὰ σᾶς συνοδεύσω πανταχοῦ.

— Ἀπεφάσισης λοιπὸν νὰ παραδεχθῇς τὰς προτάσεις μου;

Ὅχι, ταγματάρχα, ἀλλ' ἰδοὺ τί συνέβη. Χθὲς, βλέπων ὅτι διὰ τῶν σκέψεών μου δὲν θὰ ἔλθω εἰς κἀνὲν συμπέρασμα, ἀνέλαβον τὴν ἐξῆς ἀντίθετον ἀπόφασιν, «ἐωσοῦ δεχθῇς ἢ ἀποποιηθῇς, εἶπον εἰς ἐμὲ αὐτὸν, τὰς τόσον φιλόφρονας προτάσεις τοῦ ταγματάρχου ὅστις ἐν μόνον ἐλάττωμα ἴσως ἔχει, ὅτι δηλαδὴ σκοπεύει λίαν ταχέως καὶ λίαν εὐστόχως, συνόδευσέ τον. Ἐὰν δὲ κατόπιν, ἀφοῦ συσκεφθῇς μὲ τὸν ἑαυτὸν σου εὔρης ὅτι εἶναι προτιμότερον, ἐπ' ἐλπίδι νὰ συλλάβῃς τὸν κακοῦργον συνεταῖρόν σου, νὰ ἔλθῃς εἰς Νεοβόρακον, τότε ζητεῖς συγγνώμην ἀπὸ τὸν σὶρ Ἰάκωβον καὶ ἐπανέρχῃσαι.» Ἰδοὺ πῶς ἀπεφάσισα, ἂν καὶ δὲν παραδέχομαι τὰς προτάσεις σας, νὰ σᾶς συνοδεύσω ἀφοῦ τὸ ἐπιθυμεῖτε.

Γελᾶσαντες οὐκ ὀλίγον διὰ τὴν ἀναποφάσιστον ἀπόφασιν τοῦ καθ' ὑπερβολὴν ἀμφιβόλου Ἀρθοῦρου, ἐπεδόθημεν εἰς τὴν παρασκευὴν τῶν τῆς ἀναχωρήσεώς μας ἀπεφασίσθη δὲ νὰ μεταβῶμεν

εἰς τὴν Καναδικὴν διαπλέοντες τὸν Οὐδσωνα, ὅστις διὰ τὸ μεγαλοπρεπὲς καὶ ποικίλον τῶν πανοραμάτων αὐτοῦ δικαίως συγκρίνεται πρὸς τὸν Ῥήνον.

Η'.

Δὲν ὑπάρχουσιν ἀτμόπλοια ὠραιότερα, μεγαλοπρεπέστερα καὶ ἀνετώτερα τῶν διαπλέοντων τὸν Οὐδσωνα. Εἶναι ὄντως πλωτὰ ἀνάκτορα φωτιζόμενα τὴν νύκτα διὰ τοῦ γὰζ, καὶ μεταφέροντά σε ἀπὸ τοῦ Νεοβόρακου εἰς Ἀλβάνην ἀπέχουσαν 150 μίλλια ἀντὶ πέντε μόνον φράγκων ἐντὸς ὀκτῶ ἢ ἐννέα ὥρων. Κατὰ τὴν στιγμήν τοῦ ἀπὸ πλου τοῦ θέαμα εἶναι ἐξάσιον. Τὸ κατὰστρωμα δηλαδὴ τοῦ πλοίου καὶ οἱ περιζάνοντες αὐτὸ πλατεῖς ἐξώσται πληροῦνται τακτικῶς ὑπὸ τετρακοσίων ἢ πεντακοσίων ἐπιβατῶν ἀποχαιρετῶντων εὐθύμως τοὺς ἐπὶ τῆς προκυμαίας φίλους, οἵτινες ἀναγκάζονται ὑπὸ τῶν ὑποθέσεων των νὰ μένωσιν εἰς Νεοβόρακον. Σημεῖον δὲ δοθέντος τὸ πλοῖον, ὡς κύκνος κολοσσαῖος, οὐτινος ἔχει καὶ τὴν χάριν καὶ τὴν ἄσπιλον λευκότητα, ἀπομακρύνεται, κατ' ἀρχὰς μὲν βραδέως, ἐμμέτρως δὲ καὶ μετὰ προφυλάξεως τύπτει τὴν θάλασσαν διὰ τῶν μεγάλων καὶ σιδηρῶν αὐτοῦ πτερύγων, ἐωσοῦ ἡ κίνησις ἐπιταχύνεται, καὶ τότε πλέον ὀλισθαίνει ὡς φάσμα ἐπὶ τοῦ ὠραίου καὶ βαθυρεῖθρου ποταμοῦ, διανύον δεκαεῖς ἕως εἰκοσι μίλλια ἀνὰ πᾶσαν ὥραν. Ἐκατέρωθεν τοῦ ποταμοῦ πολλοὶ περιέργοι παρατηροῦσι διὰ τηλεσκοπίου τὴν διάβασιν τοῦ ἀτμοπλοίου, τοῦ ὁποίου ἡ πρῶρα μετὰ τοσαύτης ὀρμῆς διασχίζει τὸ ὕδωρ, ὥστε σχηματίζει στήλην ὑδάτινον ὑψηλὴν ἕως ὀκτῶ ἢ δέκα μέτρα. Θὰ ἔλεγέ τις ὅτι εἶναι ὁ λαμπαδοφόρος ὁδηγὸς τῆς νηχομένης ἐκεῖνης νύμφης.

Εἴπομεν ἀνωτέρω ὅτι θέλουσι τινες τὸν Οὐδσωνα ἐφάμιλλον τοῦ Ῥήνου· ἄλλοι τινες ὁμῶς εὐρωπαϊοὶ λέγουσι ὅτι ὁ ἑπαινος εἶναι ὑπερβολικὸς καὶ ὅτι παρέχει μὲν καὶ ὁ Οὐδσων ποικιλίαν θεάματος καὶ πολλὴν τῆς φύσεως καλλονὴν, ἀλλὰ λείπουσιν ἀπὸ αὐτὸν τὰ μεσαιωνικὰ λείψανα, τὰ ὁποῖα βλέπομεν εἰς τὸν Ῥήνον, καὶ τὰ φεουδαλικά ἐκεῖνα ἐρεῖπια, τῶν ὁποίων ἡ θεὰ ἀναπολεῖ τοσαῦτα ἐρωτικὰ καὶ τραγικὰ γεγονότα. Εἰς τούτους ὁμῶς ἡμεῖς ἀποκρινόμεθα ὅτι ἡ Ἀμερικὴ εἶναι χώρα νέα καὶ ἡ ἱστορία αὐτῆς δὲν συνέχεται τῶντι μετ' ἐρεῖπιων, οὐδὲ δι᾿ ἧλθεν ἐπ' αὐτῆς ὁ ζοφερός καὶ στυγερός φεουδαλισμός. Ὁ νέος κόσμος τέκνον ὦν τοῦ παλαιοῦ, ἔλαβεν ἐκ

τῆς Εὐρώπης τὴν πρόοδον καὶ τὸν πολιτισμὸν τὰ ὁποῖα εἰς ἐκεῖνο τὸ ἡμισφαίριον ἀνεβλάστησαν μετὰ πολλοὺς ἀγῶνας καὶ ἀπὺγάσαν ὥς ἡ αὐγὴ λαμπρῆς ἡμέρας μετὰ τὰς μακρὰς καὶ σκοτεινὰς νύκτας τοῦ μεσαιῶνος.

Καὶ ναὶ μὲν ὁ Οὐδῶν δὲν μαρτυρεῖ ἱποτικὴν πράξιν, ἀναπολεῖ ὅμως τοὺς τεραστίους πνευματικούς ἀγῶνας τοῦ Φούλτωνος, ὅστις ἐδάμασε τὴν οἰκουμένην διὰ τῆς εὐφυστέρας τῶν ἐφευρέσεων, τῆς ἀτμοπλοίας. Τίς περιγηγῆτης δὲν συνεκινήθη διαπλέων τὰ ὕδατα ταῦτα, ἔνθα πρῶτος ὁ Φούλτων, ὑπερникήσας τὰς ἀντενεργείας τῶν ἀνοήτων ἢ τῶν φθονούντων καὶ ἀπιστούντων εἰς τὰ ἔργα του, ἐπέβη ἐπὶ τοῦ πρώτου ἀτμοπλοίου καὶ ἀπέδειξεν ἀριδύως τὸ ἀληθές τῆς ἐφευρέσεώς του! Τὸ πρῶτον τῶντι πείραμα τῆς εἰς τὴν ναυτιλίαν ἐφαρμογῆς τοῦ ἀτμοῦ ἐγένετο εἰς τὸν Οὐδῶνα ἀπὸ Νεοβοράκου μέχρις Ἀλβάνης, καὶ παρατηρήσαμεν μετὰ μεγάλης συγκινήσεως τὸ μέρος ἔνθα καθαυτὸ ἐγένετο ἡ πρώτη περιστροφή τῶν τροχῶν τοῦ πλοίου, τοῦ ὁποῦ ἡ ἀκαταλόγιστος ἐπιβρόχῃ ἐπέπρωτο νὰ ἐπανεργήσῃ τοσοῦτον δραστηρίως ἐπὶ τοῦ μέλλοντος ὁλοκλήρου τῆς ἀνθρωπότητος.

Ὅποια ἡμέρα ἐκείνη, καθ' ἣν ὁ Φούλτων ἔκαμε τὸ πείραμα τοῦτο ἐνώπιον ὁλοκλήρου τοῦ λαοῦ τοῦ Νεοβοράκου συρρέυσαντος ἐπὶ τῆς προκυμαίας! Ταύτης ἐφάμιλλος ἄλλη δὲν ὑπάρχει ἐκτὸς ἐκείνης καθ' ἣν ὁ Γουτεμβέργης ἐξέδωκεν ἐκ τοῦ τυπογραφείου του τὸ πρῶτον ἐντυπον βιβλίον, τὴν περίφημον παλαιὰν διαθήκην.

Αἱ περιπέτειαι τῆς ἀξιομνημονεύτου ἐκείνης ἡμέρας ἐξιστορήθησαν ἐν αὐτογράφῳ ἐπιστολῇ τοῦ Φούλτωνος πρὸς τινὰ τῶν φίλων σου.

«Ὅτε κατὰ πρῶτον ἐπεχείρησα, λέγει ὁ ἐφευρετής, τὴν ναυπήγησιν τοῦ πρώτου μου ἀτμοπλοίου, ὁ λαὸς τοῦ Νεοβοράκου ἐθεώρησε τὸ σχέδιόν μου μετ' ἀδιαφορίας καὶ ψυχρότητος, καὶ τινες μὲν ἐκ τῶν σοφωτέρων ἐπιστημόνων μὲ ἐκάλεσαν φαντασιόσκοπον, ἄλλοι δὲ ἀυσστέλως μὲ ἐξύβρισαν ὡς ἀγύρτην. Μόνοι οἱ φίλοι μου μὲ ἐνεψύχουν ἂν καὶ ἐφαίνοντο δυσπιστοῦντες κἀπὼς καὶ αὐτοὶ, διότι ἤκουον μὲν μεθ' ὑπομονῆς τὰς ἐξηγήσεις μου, ἀλλὰ μὲ τρόπον ἀπρόσεκτον δηλοῦντα ὅτι οἱ λόγοι μου οὐδόλως κατέπειθον αὐτούς. Συνεχῶς ἀναιμιγνύομην μετὰ τοῦ καθ' ὃδὸν συνομιλοῦντος λαοῦ, καὶ ἐκεῖ ἤκουον τὰς διαφύρους περὶ τοῦ ἀτμοπλοίου μου γνώμας. Καὶ τινες μὲν ἠρώτων ἀλλήλους ἂν δύναται σπουδαίως νὰ

χρησιμεύσῃ ἡ νέα αὕτη καὶ ἀλλόκοτος μηχανὴ εἰς ἄλλο τι παρὰ εἰς διασκεδάσιν τῶν ἀέργων, ἄλλοι δὲ ἐλάλουν περὶ αὐτῆς μετὰ περιφρονησεως· πολλοὶ τὴν ἐχλεύαζον καὶ ὅλοι ἐν γένει ὠνόμαζον τὴν ἐφευρέσιν μου ἐξημμένης φαντασίας ἀποκύημα. Μεθ' ὅλα ταῦτα τὸ πλοῖόν μου ἐναυπηγήθη, ἐφθάσε δὲ καὶ ἡ ἡμέρα τῆς ἀποπείρας. Φαντάσθητι ὅποσον ἐπαλλεν ἡ καρδίᾳ μου! Παρεκάλεσα πολλοὺς τῶν φίλων μου νὰ μὲ συνοδεύσωσιν ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου διὰ νὰ παρασταθῶσιν ὡς μάρτυρες τῆς ἐπιτυχίας τοῦ πρώτου μου ἀπόπλου. Καὶ οἱ πλείστοι μὲν ἐδέχθησαν, ἀλλ' ἐβλεπον φανερά ὅτι ἐδέχθησαν μόνον χάριν φιλίας καὶ ὅτι μετὰ δυσαρσεκειᾶς ἀπεφάσισαν νὰ συμμερισθῶσι τὴν ἀποτυχίαν μου, διότι οὐδ' ἐφαντάσθησαν κἂν ὅτι ἐμελλον νὰ θριαμβεύσω. Καὶ ἐκεῖνοι μὲν ἀμφεβαλλον περὶ τῆς ἐπιτυχίας, ἔχοντες εὐλόγους ὁπωσοῦν ἀφορμὰς, διότι καὶ ἡ μηχανὴ ἦτο νέα καὶ πολλὰ αὐτῆς μέρη κατεσκευάσθησαν ὑπὸ ἐργατῶν ἐντελῶς ἀπείρων περὶ τὰ τοιαῦτα, ἐπομένως ὑπῆρχε φόβος ἀποτυχίας· ἐγὼ ὅμως εἶχον μεγίστην πεποίθησιν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου.

«Ἦλθεν ἐν τούτοις ἡ ὥρα, καθ' ἣν ἔπρεπε νὰ δοθῇ ἡ διαταγὴ τοῦ ἀπόπλου. Οἱ φίλοι μου ἦσαν συνηγμένοι ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ἀδημονοῦντες, φοβούμενοι καὶ σιγῶντες καὶ εἰς τὰ πρόσωπά των ἐφαίνετο οὕτως εἰπεῖν ἐξωγραφισμένη ἡ λύπη, ἐγὼ δὲ βλέπων αὐτοὺς μετενόησα σχεδὸν ὅτι ἐπεχείρησα τοιοῦτον ἔργον· ἅμα ὅμως ἔδωσα τὸ σημεῖον τῆς κινήσεως τοῦ πλοίου, ἀνέλαβον ἐξ ὁλοκλήρου τὸ θάρρος.

«Τὸ πλοῖον τῶντι ἐκινήθη, ἀλλὰ μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων στιγμῶν διὰ μιᾶς ἐστάθη.

«Τότε τὸ πλῆθος τὸ ὁποῖον ἕως τότε εἰσα ἤρχισε νὰ ψιθυρίζη, καὶ ἤκουσα τοιούτους ὡς ἐγγιστα λόγους «Σᾶς τὸ εἶπον ἐγὼ ὅτι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἶναι φρενοβλαβής!» Ἡ στιγμή ἐκείνη ἦτο στιγμή τρομερὰ, στιγμή κρίσιμος. Ἀποταθείς τότε πρὸς τὸν λαὸν ἐζήτησα τὸν λόγον, γενομένης δὲ σιωπῆς «Γνωρίζω, εἶπον, τὸ αἷτιον τῆς αἰφνιδίας στάσεως, καὶ ἐὰν μοι παραχωρήσῃτε ἡμίωρον προθεσμίαν ὑπόσχομαι νὰ ἐξακολουθήσω τὸν πλοῦν ὑπὸ τὸν ὄρον, ἂν ἀποτύχω, νὰ παραιτηθῶ διὰ παντὸς τῆς ἐπιχειρήσεώς μου» Ἡ προθεσμία μοι παρεχωρήθη. Ὅθεν καταβάς εἰς τὴν μηχανὴν ἀνεκάλυψα ἀμέσως ὅτι ἡ στάσις αὐτῆς προήλθεν ἐκ τῆς κακῆς προσαρμογῆς δύο σιδηρῶν. Ἐγένετο λοιπὸν ταχέως ἡ

διόρθωσις· τὸ ἀτμόπλοιον ἐκινήθη πάλιν καὶ ἔφθασε τέλος πάντων εἰς Ἀλβάνην! . . . Οὐχ ἥττον ἢ ἐπιμονὴ τοῦ λαοῦ καὶ πρὸ πάντων τῶν ἐπιστημόνων δὲν ἔπαυσε· μὴ δυνάμενοι δὲ ν' ἀρνηθῶσιν ὅτι τὸ ἀτμόπλοϊόν μου ἔπλευσεν ἐκ Νεοβοράκου εἰς Ἀλβάνην, διεισείνουντο ὅτι δὲν θὰ δυνηθῇ καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ. Μεταξὺ δὲ ὅλων τῶν ἄλλων ἀντιλογιῶν ἐτέθη καὶ τὸ ἐξῆς ζήτημα: Εἰς τί ἄρ' αὖ γε θὰ ὠφελήσῃ τοιοῦτον πλοῖον; . . »

Φρικτὰ τις ἀναλογιζόμενος ὁπόσους κινδύνους διέτρεξε τὸ πείραμα τοῦτο τοῦ Φούλτωνος καὶ μάλιστα ὅτι ἂν δὲν παρεχωρεῖτο ὑπὸ τῶν ἀντιπρακτόντων ἢ ἡμίωρος προθεσμία, ἤθελεν ἴσως διὰ παντός παραδοθῇ εἰς λήθην ἢ ἐφεύρεσις.

Τὸ δὲ περιεργότερον εἶναι ὅτι πολλοὶ ἐπιστήμονες τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, παραδεχόμενοι ἀφ' ἐνὸς ὡς πιθανὴν τὴν χρῆσιν τοῦ ἀτμοῦ εἰς τὸν ἐν ταῖς ποταμοῖς πλοῦν, ἐνῶ ἤδη ἑκατοντάδες ἀτμοπλοῖων διέπλεον αὐτοὺς κατὰ παντοίας διευθύνσεις, διεκήρυττον ἀφ' ἑτέρου ὅτι οὐδέποτε ἀτμόπλοιον θὰ δυνηθῇ νὰ διαπλεύσῃ τὸν Ὠκεανόν! Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἐγράφησαν πολλάι νοστιμώταται ἐκθέσεις, ἀλλ' ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Σαβαννάχ πλοῖον τριακοσίων ὀγδοήκοντα τόνων κινούμενον διὰ τοῦ ἀτμοῦ ἀνεχώρησε τῇ 26 Μαΐου 1819 ἐκ Σαβαννάχ κατευθυνόμενον εἰς Λιβερπούλν. Μετὰ δὲ εἰκοσιπενταήμερον πλοῦν, διαρκούντος τοῦ ὁποίου ἡ μηχανὴ εἰργάσθη μόνον ἐπὶ 18 ἡμέρας, ἔφθασεν εἰς τὰ παράλια τῆς Ἀγγλίας. Τότε ὁ πλοίαρχος βλέπων ὅτι εἶχεν ἀρκετὴν καύσιμον ὕλην, διέταξε νὰ συστρίλῃσι τὰ ἱστία καὶ νὰ αὐξήσῃσι τὴν δύναμιν τοῦ ἀτμοῦ. Φαντάσθητε ὁποῖαν ἐντύπωσιν ἐπροξένησε τὸ θέαμα εἰς τὴν Ἀγγλίαν! Ὁ ναύαρχος ἀγγλικῆς μοίρας ἡγγυροβολημένης ἐξῶθεν τῆς Λιβερπούλης, βλέπων κατευθυνόμενον πρὸς αὐτοὺς πλοῖον μὴ ἔχον ἱστία καὶ ἐκπέμπον νέφη καπνοῦ ἐκ τῶν σπλάγχων του, ἐνόμισεν ὅτι ἐκείτο καὶ ἔπεμψεν εἰς βοήθειάν του δύο πλοίαρχαι, ἀναγνωρίσας ὅμως κατόπιν τὴν ἀπάτην του ἐπλησίασεν ἐγγύτερον, διὰ νὰ παρατηρήσῃ προσεκτικώτερον τὸ θαῦμα. Τὸ ἀτμόπλοιον εἰσερχόμενον εἰς τὸν λιμένα τῆς Λιβερπούλης ὑπεδέξαντο οἱ κάτοικοι μετ' ἐνθουσιῶδων ἀνευφημιῶν, ὁ δὲ πλοίαρχος αὐτοῦ ἔλαθε πολλὰς περιποιήσεις παρ' ὅλων τῶν σωματείων τῆς πόλεως.

— Οἱ δὲ ἐπιστήμονες τί εἶπον τότε; ἴσως ἐρωτᾶτε.

Ὅ,τι συνήθως λέγουσιν. Δὲν ἐταράχθησαν πν-

τάπασιν· ἐξηκολούθησαν τὰς διατριβὰς τῶν κατὰ τῆς ἀτμολογίας καὶ μόλις πρὸ δέκα ἐτῶν διεισείνουντο εἰς τὴν ἐπιστημὴν τούτων ὅτι ἡ χρῆσις τοῦ ἀτμοῦ εἶναι ἀδύνατος εἰς τὰς μεγάλας θαλασσοπλοίας.

(ἔπεται συνέχεια.)

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ.

Ἡ ὑπὸ τῆς ἀρχαιολογικῆς ἡμῶν Ἑταιρίας τελουμένη ἀνασκαφὴ τῶν ἔξωθεν τοῦ κοίλου καὶ τῆς σκηνῆς τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου ἐξακολουθεῖ δίδουσα εἰς φῶς πολλὰ καὶ περίεργα, τὰ ὁποῖα, ἂν καὶ ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων, ὅμως ἔχουσι ποικίλας ἀναφορὰς πρὸς τὸν παλαιότερον Ἑλληνικὸν βίον, καὶ πολλαχῶς τὴν τέχνην καὶ τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν μυθολογίαν διαφωτίζουνσιν. Ἐκτὸς τῶν ἤδη ἐν τῇ Παλιγγενεσίᾳ μνημονευθέντων ἢ ἐκδοθέντων καὶ τῆς μεγάλης Ἀμφικτυονικῆς ἐπιγραφῆς, ἥτις ἐτυπώθη ἐν τῷ προηγουμένῳ τεύχει τοῦ περιοδικοῦ τούτου, εὗρέθησαν πρὸ ἡμερῶν τινῶν καὶ τὰ ἐξῆς ἄξια λόγου ἀντικείμενα·

πλάξ λιθινὴ παχεῖα καὶ εὐμεγέθης, ἔχουσα κατὰ δύο σειρὰς ἀνὰ τρεῖς ἀναγλύπτους προσωπίδας, ὁρθῶς σχεδὸν ἐξεχούσας, τέχνης δὲ λίαν καλῆς. Πιθανόν νὰ εἶχεν ἡ πλάξ καὶ πλείονας κατὰ μῆκος, ἐπειδὴ εἶναι κολοβὴ κατὰ τὸ ἕτερον τῶν ἄκρων τῆς, τὸ πρὸς δεξιᾷ τῷ ὁρῶντι.

μοναὶ προσωπίδες ἄλλαι τέσσαρες πέντε, ἐξ ὧν ἡ μία ἀρίστη διατηρήσεως.

Σιληνῶν κολοσσιαίων κορμοὶ δύο, καθ' ὅλου εἰπεῖν τοῦ εἶδους ἐκείνων τῶν προτέρων δύο, τῶν ἀπεικονισθέντων ἐν τῇ τελευταίᾳ ἐτησίᾳ ἐκθέσει τῆς ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας, μόνον δὲν ἔχουν οὗτοι ὀπισθέν των συμφυῇ τετράγωνον στήλην, ἐφ' ἧς νὰ ἐρείδωνται, ἀλλὰ φαίνονται καὶ κατὰ τὰ νῶτα περιφερεῖς. Οὕτω τῶρα γίνονται τέσσαρες οἱ μεχρὶ τοῦδε ἀναφνεύοντες τοιοῦτοι κορμοί. Ἰππεδάσταζον οὗτοι πάντες πιθανῶς ἐπιστύλιον στοᾶς τινος, καὶ ἴσως οἱ μὲν πρότερον εὗρεθέντες δύο ἦσαν τῶν γωνιῶν, οἱ δὲ νῦν ἀνῆκον εἰς τοὺς διὰ μέσον.

Τὸ δὲ ἀξιολογώτατον εὑρημα, ὅπερ καὶ πολλοὶ τῶν ἐν Ἀθήναις κατοικούντων συχράζοντες ἐπιτοπίως περιεργάζονται καὶ τινες τῶν δῆθεν κομφοτέρων τεχνογνωστῶν θίγουσι μὲ τὰ εὐρωπαϊκὰ των ῥαβδία ὅχι πολὺ μαλακῶς, εἶναι βωμὸς μέγας